

**EUROPSKA KOMISIJA PROTIV
RASIZMA I NESNOŠLJIVOSTI**

OPĆA POLITIČKA PREPORUKA ECRI-JA BR. 3

**BORBA PROTIV RASIZMA
I NETRPELJIVOSTI
PREMA ROMIMA/CIGANIMA**

DONESENA 6 OŽUJAK 1998

Strasbourg, 1998

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Posjetite našu Internet stranicu : www.coe.int/ecri

Europska komisija protiv rasizma i netrpeljivosti:

Prisjećajući se odluke koju su usvojili šefovi država i vlada država članica Vijeća Europe na prvom sastanku na vrhu održanom u Beču 8.-9. listopada 1993.;

Prisjećajući se Plana akcije za borbu protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netrpeljivosti, koji je dio Završne deklaracije Odbora ministara o osnivanju Europske komisije protiv rasizma i netrpeljivosti (ECRI) čiji je mandat, između ostalog, propisati preporuke općih mjera za države članice;

Prisjećajući se također Završne deklaracije i Plana akcije koje su usvojili šefovi država i vlada država članica Vijeća Europe na drugom sastanku na vrhu održanom u Strasbourgu od 10. do 11. listopada 1997.;

Naglašavajući da ta Završna deklaracija potvrđuje kao cilj država članica Vijeća Europe izgradnju slobodnijeg, tolerantnijeg i pravednijeg europskog društva, te da se njome poziva na pojačanu borbu protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netrpeljivosti;

Podsjećajući na prijedlog o imenovanju europskog posrednika za Rome/Cigane sadržanog u Preporuci br. 1203. (1993.) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe;

Imajući na umu zaključke sa seminara o "ljudskoj dimenziji" čija tema su bili Romi u zemljama KESS-a (OESS-a), održanog od 20. do 23. rujna 1994. u organizaciji OESS-a, u konzultaciji s Vijećem Europe, te uz trajnu suradnju dviju organizacija na ovom području;

Čestitajući na imenovanju Koordinatoru aktivnosti Vijeća Europe za Rome/Cigane, od strane Glavnog tajnika 1994. g.;

Imajući na umu rad Skupine stručnjaka za Rome/Cigane (MG-S-ROM);

Prisjećajući se Preporuke br. R(97)21 Odbora ministara državama članica o medijima i promicanju tolerantnog okruženja;

Prisjećajući se odredbi sadržanih u Preporuci općih mjera br. 1, čiji je cilj učinkovito pomoći državama članicama u borbi protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netrpeljivosti, predlažući konkretne i posebne mjere u ograničenom broju osobito pertinentnih područja;

Duboko uvjereni kako je Europa zajednica koja dijeli iste vrijednosti, uključujući i onu o jednakom dostojanstvu svih ljudskih bića, te kako je poštivanje tog jednakog dostojanstva temelj svih demokratskih društava;

Prisjećajući se da nam europska povijest daje u zadatak prisjećati se prošlosti, biti na oprezu i aktivno se suprotstavljati svim izrazima rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netrpeljivosti;

Iskazujući štovanje prema sjećanju na sve žrtve politika rasističkog progona i uništavanja tijekom Drugog svjetskog rata i prisjećajući se stradanja velikog broja Roma/Cigana uslijed takve politike;

Naglašavajući, u svezi toga, kako Vijeće Europe utjelovljuje i čuva vrednote na kojima je utemeljeno - posebice zaštitu i promicanje ljudskih prava - i na kojima je, nakon užasa Drugog svjetskog rata, ponovo izgrađena Europa;

Prisjećajući se kako borba protiv rasizma, antisemitizma i netrpeljivosti čini sastavni dio zaštite i promicanja ljudskih prava, koja su opća i nedjeljiva, te da sva ljudska bića, bez ikakve razlike, imaju pravo na njih;

Naglašavajući kako borba protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i nesnošljivosti znači zaštitu prava ugroženih članova društva;

Uvjereni kako bi u svakoj akciji protiv rasizma i diskriminacije naglasak trebao biti na žrtvi i poboljšanju njegove ili njezine situacije;

Ustanovljujući da Romi/Cigani u čitavoj Europi pate zbog ustaljenih predrasuda, da su žrtve rasizma koji je duboko ukorijenjen u društvu, da su ponekad metom nasilnih iskazivanja rasizma i netrpeljivosti te da njihova temeljna prava stalno bivaju kršena ili ugrožavana;

Ustanovljujući također kako ustaljene predrasude o Romima/Ciganima vode do njihove diskriminacije u brojnim područjima društvenog i gospodarskog života, te kako je takva diskriminacija najveći čimbenik u procesu društvenog isključenja Roma/Cigana;

Uvjereni kako promicanje načela tolerancije jamči održanje otvorenog pluralističkog društva u kojem je moguć miran suživot;

daje sljedeće preporuke vladama zemalja članica:

- potpisati i ratificirati relevantne međunarodnopravne instrumente u području borbe protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netrpeljivosti, posebice Okvirnu konvenciju o zaštiti nacionalnih manjina te Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima;
- osigurati da ime koje se službeno koristi za razne zajednice Roma/Cigana bude ono ime kojim ta zajednica želi biti zvana;
- imajući na umu iskazivanje rasizma i netrpeljivosti čije su žrtve Romi/Cigani, dati najveći prioritet učinkovitoj primjeni odredbi sadržanih u Preporuci općih mjera br. 1 Europske komisije protiv rasizma i netrpeljivosti, kojom se traži poduzimanje određenih mjera kako bi se osiguralo da se nacionalni kazneni, građanski zakon te zakon o upravi izričito i jasno odrede prema rasizmu, ksenofobiji, antisemitizmu i netrpeljivosti;
- osigurati da se kroz odgovarajuće zakone suprotstavlja samoj diskriminaciji kao i diskriminacijskim postupcima, te da se u tu svrhu uvedu posebni propisi u građansko pravo, posebice u područjima zapošljavanja, stanovanja i školstva;
- proglasiti protuzakonitom svaku diskriminaciju od strane vlasti u obavljanju zaštite;
- osigurati odgovarajuću pravnu pomoć za Rome/Cigane koji su bili žrtvama diskriminacije a žele pokrenuti postupak za pravnu sudski postupak;
- poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo pravedno i pravovremeno postupanje u slučajevima narušavanja temeljnih prava Roma/Cigana;

- posebno osigurati da se ne dopušta izbjegavanje kazne za zločine počinjene protiv Roma/Cigana te da javnost s time bude jasno upoznata;
- uspostaviti i davati podršku posebnim obrazovnim programima za osobe na svim razinama pravosudnog i upravnog sustava, kako bi se promicalo kulturološko razumijevanje i svijest o predrasudama;
- ohrabriti odgovarajuće dogovore kojima je cilj razvitak dijaloga između policijskih djelatnika, lokalnih vlasti i zajednica Roma/Cigana;
- ohrabriti podizanje svijesti među medijskim profesionalcima, kako u audiovizualnom području tako i u pisanom novinarstvu, naglašavajući odgovornost koju oni imaju u ne-prenošenju predrasuda prilikom izvršavanja svojih zadaća, izbjegavajući izvještavanje o incidentima koji uključuju članove zajednice Roma/Cigana na način koji okrivljuje zajednicu Roma/Cigana kao cjelinu;
- poduzeti potrebne korake kako bi se osiguralo da pravila koja se tiču pravnog i stvarnog dobivanja državljanstva i prava na azil budu sačinjena i primijenjena tako da ne prouzrokuju posebnu diskriminaciju Roma/Cigana;
- osigurati da pitanja koja se tiču “putovanja” unutar zemlje, posebice pravila koja se tiču prebivališta i urbanističkih planova, budu riješena na način da ne ometaju život tih osoba;
- razvijati institucionalne mehanizme kojima bi se promicala aktivna uloga i sudjelovanje zajednica Roma/Cigana u procesu odlučivanja, kroz nacionalna, regionalna i lokalna savjetodavna tijela, dajući prvenstvo ideji ravnopravnog partnerstva;
- poduzimati posebne mjere kako bi se osiguralo podučavanje Roma/Cigana o svim njihovim pravima te o njihovoj primjeni, i poznavanje načina funkcioniranja pravnog sustava;
- posvetiti posebnu pažnju položaju žena Roma/Cigana, koje su često žrtvom dvostruke diskriminacije, kao žene i kao Romi/Cigani;
- odlučno se boriti protiv svih oblika izdvajanja djece Roma/Cigana u školama kako bi se na učinkovit način osigurala jednaka dostupnost odgoja i obrazovanja;
- uvoditi u program svih škola informacije o povijesti i kulturi Roma/Cigana te osiguravati programe za podučavanje nastavnika o ovom predmetu;
- podržavati aktivnosti nevladinih udruga koje imaju važnu ulogu u borbi protiv rasizma i netrpeljivosti protiv Roma/Cigana i koje im pružaju odgovarajuću pravnu pomoć;
- ohrabrivati udruge Roma/Cigana da budu aktivne, u cilju jačanja građanskog društva;
- razvijati mjere za uspostavljanje povjerenja kako bi se održalo i ojačalo otvoreno i pluralističko društvo s ciljem mirnog suživota.

